

Córdoba, institució que van dirigir fins arribar a ser-ne propietaris (el col·legi el traspassaren l'any 1988, però segueix funcionant encara avui sota una altra direcció). Els col·legis Cervantes eren una iniciativa del govern de la República a Mèxic per donar feina als mestres exiliats i per crear escoles fora de Mèxic DF. El seu alumnat era majoritàriament mexicà, i això va fer que mestres com els Bargés fessin una vertadera immersió en la cultura mexicana. El de Córdoba va assolir un gran prestigi.

Els germans Bargés Barba es jubilaren i moriren a Mèxic. Un d'ells, l'Antoni, no va tornar mai més a Catalunya; la Lluïsa i en Josep, sí, en estades curtes, perquè aquí ja no els quedaven més que records, nostàlgies i algun amic. Això no obstant, mantingueren sempre viu el contacte i l'interès per la cultura catalana i per la situació del seu país, com ho mostra la correspondència que ha pogut conèixer Salomó Marquès. A poc a poc, doncs, podem anar omplint de contingut i d'humanitat aquesta història que encara tenim embastada. Amb tota probabilitat, algunes institucions públiques podrien contribuir-hi d'una manera més decidida.

Xavier Besalú

La muntanya, a escala humana

RODRÍGUEZ, Zisko; PINSACH, Joan.

Denali, la realitat d'un somni.

Diputació de Girona.
Col·lecció Josep Pla, 14.
Girona, 2005. 125 pàgines.

Denali és el nom que els indis d'Alaska donen a la muntanya que als nostres atlas apareix com a McKinley, i que amb els seus 6.194 metres és el pic més elevat d'Amèrica del Nord. En aquest llibre, breu, però intens i emotiu, s'explica l'aventura que hi visqueren l'any 2002 Zisko Rodríguez i els seus companys d'escalada del Club Alpí Palamós.

Com en una òpera wagneriana, el text ens prepara amb una «obertura» sobre el que significa per als autors l'experiència de l'escalada. Tot seguit, la descripció del gegant Denali, el *leitmotiv* amb què la narració avança en paral·lel a l'ascensió dels protagonistes, va endinsant el lector de manera vívida en un món gairebé irreal, només comprensible a través dels ulls i les paraules dels que l'han viscut de prop. A mig llibre, tot just passat el clímax narratiu en haver fet el cim, un sobtat anticlímax –l'accident que alguns membres de l'expedició van patir durant el descens– ens aparta bruscament del somni de l'escalador i ens submergeix en l'ordalia viscuda per en Zisko, els seus esforços físics i mentals per adaptar-se al nou estat en què les dures

lleis de la muntanya –i de la vida– l'han deixat. I és aquí on les reflexions dels protagonistes desvetllen, en una reacció atàvica, la reflexió del lector sobre la pròpia fragilitat, sobre la tremenda desprotecció en què l'home es troba davant la natura cega, davant dels capricis del destí. Amb un llenguatge estranyament senzill i alhora commovedor, digne d'escriptors molt consolidats, els autors saben mantenir despert en tot moment l'interès per la narració, mentre es permeten, en una mostra de petita sublimitat, arribar a l'ànima del lector sensible per fer-ne sortir les inquietuds més ocultes, i també l'alegria de compartir unes sensacions i uns sentiments en clau solidària. Un llibre de muntanya, sí, però a escala humana.

Dani Vivern

La mirada incòmoda d'Enric Marquès

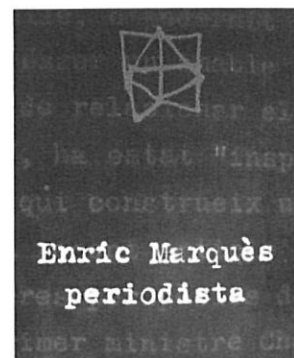
LANAO, Pau; VINYOLÉS, Carme;
TORNÉS, Miquel;

MORANTE, Florentí (disseny).

Enric Marquès, periodista.

Ajuntament de Girona,
Diputació de Girona, Grup El Punt.
Girona, 2005. 303 pàgines.

El nom d'Enric Marquès sol anar acompanyat de qualificatius com «compromès», «pessimista» o «incòmode», cosa que, segons com es miri, no és gaire bon senyal. Ara, quan

fa més de 10 anys que aquesta mirada «incòmoda» va deixar d'observar, críticament, el que passava a Girona, s'ha publicat *Enric Marquès, periodista*, llibre que recull la seva trajectòria als mitjans de comunicació. El primer que s'ha de dir, a propòsit del títol escollit, és que no es tracta pas d'un llibre sobre un periodista, ja que Enric Marquès (1931-1994) va ser, sobretot, un artista, un agitador i un intel·lectual antifranquista, que també va practicar el periodisme. Quan un va passar les pàgines del volum ja se n'adona, d'això, i està clar que les seves cròniques periodístiques i els seus articles d'opinió no van pas constituir el centre de la seva trajectòria professional, sinó que, en tot cas, la van complementar.

El llibre té una part biogràfica i una altra que recull la seva producció periodística. La primera part repassa la trajectòria de Marquès, tot destacant-ne els moments més significatius i apuntant la seva contribució al món artístic, polític i periodístic. Recordem-ho: